

Bli SkL en selvstendig organisasjon i Delta?

Deltas Lizzie Ruud Thorkildsen og Ivar Sømhovd fra SkL med arbeidsgruppens rapport

Lokale forhandlinger

- høstens vakreste eventyr?

s. 12

VALUTAREGISTERET

- mye penger i omløp

s. 8

Redaktørens hjørne

Høsten, fine farger og innekos. Kalenderen sier oktober, Ikea har for lengst pyntet til jul og i går så jeg en kakemann i butikkhylla. Historien gjentar seg. Noe er likevel annerledes med denne høsten, for aldri før har høstmørket virket mer som lyset i enden av tunellen.

Det er Landsmøteår i SkL og alt ligger til rette for at vi kan ha Landsmøtet akkurat slik vi håpet på.

Les om hvem valgkomiteen har innstilt som kandidater til nytt Sentralstyre og benytt også sjansen til å lese deg opp på den viktigste saken Landsmøtet beslutter, samarbeidet mellom SkL og Delta.

Som medlem kan du ha en mening på dette og snakke med din plasstillitsvalgte dersom det er spørsmål du mener bør belyses.

Vi har pratet med valutaregisteret, det er ikke alltid størrelsen på oppgaven avgjør viktigheten. Og vi drodler litt rundt effekten av regjeringsskiftet. Lønnsforhandlingene er godt i gang og nå kan du få ett bilde av hvem SkL er i forhandlinger med arbeidsgiver.

Også denne gangen har mange bidratt til at vi kan gi ut SkL-Nytt og belyse temaer som er viktige både i SkL og i etaten. Tusen takk!

Nyt lange høstkvelder og kos dere med bladet.

Britt Elin Jaabak

En prat med...

Jeanette Solvang

Vi har stilt det nyeste medlemmet SkLs sekretariat noen spørsmål for å bli bedre kjent med henne.

Gratulerer med ny jobb i sekretariatet, hva var det som fikk deg til å si ja til det?

Takk for det! Jeg syns det virket som en spennende og interessant oppgave. Som person er jeg relativt trygghetssøkende, og liker å planlegge det meste. Men så ser man at man aldri vet hva livet bringer av både gleder og sorger, hvis man ikke blir med på endringer og utfordringer kan man gå glipp av mye. Jeg har de senere år tenkt at man angreir ikke på det man har gjort, men det man ikke har gjort. Derfor takket jeg ja til denne jobben. Jeg må legge til at jeg er veldig takknemmelig for å bli spurt.

Det er ikke så mange som kjenner deg, hva slags bakgrunn har du?

Jeg er utdannet jurist fra universitetet i Oslo. Jeg startet i etaten tidlig på 2000-tallet i det som den gang het Oslo- og Akershus skattefogdkontor. Etter noen år gikk jeg over til Oslo likningskontor. Fra 2008 har jeg jobbet med finansrelaterte oppgaver. Siden februar 2019 har jeg fungert som hovedverneombud for divisjon innsats. Å jobbe med arbeidsmiljø som verneombud syns jeg er spennende og givende.

Hva skal du jobbe med i sekretariatet? I hovedsak oppgaver hvor jeg kan bidra med juridisk kompetanse. Jeg håper at jeg med min lange erfaring innen flere områder i etaten kan gjøre en innsats for medlemmene i SkL. Jeg vil også kunne bidra der det er behov.

SkL går spennende tider i møte med store beslutninger på landsmøtet, har du noen tanker rundt det?

Jeg mener det er mange gode grunner til å si ja til samarbeid med Delta. Store organisasjoner har mange fordeler som et mindre forbund vil kunne dra nytte av. Samtidig er det nok mange som kan tenke at SkL mister sitt særpreg og nærheten til medlemmene. Dette mener jeg at man ikke har glemt i prosessen. SkL skal være der for medlemmene også etter en eventuell sammenslåing, og det skal være kort vei for å få svar på det man lurer på. Så er det viktig å få med at 2022 er et prøveår, hvis man finner at dette ikke ble som ønsket er man ikke bundet.

Damer, ta en lønnsprat med din leder!

Jeg skriver dette etter å ha sittet i forhandlinger om fordeling av potten til høstens lokale forhandlinger. I den forbindelse har vi sammen med ledelsen akkurat gjennomgått en del statistikk.

Enkelte funn mener jeg det er verdt å merke seg.

For meg var det en tankevekker at menn tilsynelatende er flinkere til å sørge for at ledelsen løfter dem etter Hovedtariffavtalens (HTA) pkt. 2.5.5. Dette punktet gir ledelsen mulighet til administrativt å heve lønnen innen 12 måneder etter tilsetning.

Selv om statistikk kan vris og vendes på, kan det altså virke som om menn får mer gjennomslag. Selv om det ikke er forhandlinger, må vi som tillitsvalgte sørge for riktig bruk av hjemmelen. Vi må også gjøre nytilsatte medlemmer klar over punkt 2.5.5, og at vinduet kun er åpent inntil 12 måneder etter tilsetning.

Det var også interessant, men ikke overraskende, at kvinner ikke synes å få like mye etter HTA punkt 2.5.3 (lokale forhandlinger på særskilt grunnlag). Dette sett i forhold til andel kvinner og menn i etaten. Jeg er sikker på at ledelsen ikke har et ønske om å prioritere menn fremfor kvinner, og det er åpenbart ingen faglige forskjeller. Da gjenstår vel egentlig bare spørsmålet om det er slik at menn stikker seg mer frem og presser hardere på sin leder. Dette gjelder

både 2.5.5 og 2.5.3. I så fall synes dette å virke, og det er åpenbart uheldig.

Det enkleste tiltaket på kort sikt er vel at dere damer oftere tar en prat med leder om lønn.

På noe lengre sikt ble vi i møtet i dag enige om å se videre på dette. SkL har, både i arbeidet med ny lønnspolitikk og inn i lønnsforhandlingene, hatt et klart mål om at etaten må være med på å rette opp lønnsforskjeller mellom kjønnene som vi ser i hele Norge.

Lønnsamtalen har dere vel muligens hatt allerede i forbindelse med 2.5.1-forhandlingene (ordinære lokale forhandlinger) til høsten. Lønnsutvalgene våre har nylig gjennomgått et tredagerskurs og er godt rustet til forhandlingene. Vi ser at potten er ganske stor, men samtidig er det på sin plass å minne om at normalt får de fleste ikke noe på lokale forhandlinger. Jeg skriver dette for å klargjøre det faktum at det hver gang er svært mange fremragende ansatte som ikke får i lokale forhandlinger. Det er mange som har gjort en ekstraordinær innsats i det siste og de selv, deres leder og vi som fagforening kan være helt enige om at de burde få et tillegg, uten at det er midler til det. Slik er dynamikken, spesielt da etatsledelsen mener at alle uansett får det generelle tillegget og er lite villige til å ta store krav i kroner og øre på 2.5.3 – noe som helt klart ville vært det riktige etter intensjonen i lønnsystemet i staten.

Ivar Sømhovd

INNHold

Digitalt symposium – SkL-Delta-saken	s. 4
SkL-Ung, Fordelene med å engasjere seg litt ekstra	s. 6
Ny mva-melding	s. 7
Valutaregisteret	s. 8
De tillitsvalgte – den norske modellens gull	s. 10
Rødgrønt skatte-Norge	s. 11
Lokale lønnsforhandlinger – høstens vakreste eventyr?	s. 12
Landsmøte 2021 – valgkomiteens innstilling	s. 14
Plasstillitsvalgte	s. 20
Arbeidshverdagen vår er i endring	s. 21

Deltas leder Lizzie Ruud Thorkildsen og SkLs leder Ivar Sæmhovd i dialog under det digitale symposiet 8. september.

Digitalt symposium – SkL-Delta-saken

Den 8. september arrangerte SkL et digitalt symposium som erstatning for et ekstraordinært landsmøte som ble avlyst av smittevernhensyn. Nærmere 80 tillitsvalgte fra sentralt, divisjons- og kontornivå deltok på samlingen. De fikk presentert en forsmak på det som kommer på det ordinære landsmøtet i november, fikk stille spørsmål og gi kommentarer.

Ny gruppe YS-medlemmer i etaten, dobbelt medlemskap en vinn-vinn-løsning

Temaet var om SkL skal gå inn i Delta som en selvstendig organisasjon. Bakgrunnen for hele saken er overføringen av SKO til Skatteetaten og behovet for å finne en løsning som ga en vinn-vinn-løsning for både SkL og Deltas medlemmer.

Det er ingen fordel med flere YS-forbund i samme etat. Da bruker vi unødvendige ressurser mot hverandre, samtidig som vi smuldrer opp verdifull styrke og slagkraft som vi ville ha fått ved å stå samlet.

Større og sterkere i Skatteetaten og medlemmene får utvidet medlemstilbud. På symposiet fikk deltakerne en gjen-

nomgang av rapporten til arbeidsgruppa som har jobbet med saken. Arbeidsgruppa konkluderte med å anbefale at SkL går inn i Delta som en selvstendig organisasjon. De fremhever fordelene ved å stå sammen og hente ut det beste fra begge forbund. Både tillitsvalgte og medlemmer vil dra nytte av et utvidet tjenestetilbud, samtidig som vi fortsatt skal være SkL og ha den

nærhet til medlemmene vi alltid har hatt.

SkL vil fortsatt være en selvstendig organisasjon, 2022 vil være et prøveår

I tillegg til arbeidsgruppas rapport, fikk deltakerne en gjennomgang av avtalene som ligger til grunn for en eventuell beslutning. SkL vil fortsatt være en selvstendig organisasjon, med eget styre og egne vedtekter. Dersom landsmøtet sier ja i november vil beslutningen gjelde fra 4. januar 2022. Hele 2022 vil være et prøveår og hvor det er landsstyret som vurderer hvordan prøveåret har gått og tar en endelig beslutning om å forbli i Delta eller ikke.

Spørsmål og svar

Hensikten med symposiet var å opplyse saken best mulig for våre tillitsvalgte, få en direkte dialog med dem og svare ut spørsmål de måtte ha. Her er noen av spørsmålene som kom:

Hva er fordelene for medlemmene?

På et overordnet plan så blir SkL større og sterkere i etaten og vil dermed få økt styrke og gjennomslagskraft overfor arbeidsgiver og de øvrige organisasjonene. Hadde vi ikke gått inn for dette så ville vi fått enda en konkurrent og hatt et tilsvarende mindre antall medlemmer i ryggen. Antallet Delta-medlemmer som ble overført fra skatteoppkreverne var ca. 220.

På et individuelt plan så vil medlemmene få et bedre medlemstilbud i form av blant annet flere lokale aktiviteter, økt kurstilbud for både medlemmer og tillitsvalgte og rådgivnings- tjenesten Delta direkte. SkL vil bli styrket på områder som kommunikasjon og juridisk bistand. Delta har også lansert en ny app som vil være nyttig for SkL-medlemmer.

Hva med Deltas yrkesorganisasjoner, kan vi være med der og fra når?

Delta har totalt 22 yrkesorganisasjoner dvs. faglige organisasjoner under Delta-paraplyen innenfor ulike områder. For SkLs medlemmer vil yrkesorganisasjonen innen ledelse og innen IT være aktuelt. De som er interessert vil kunne koble seg på disse og få et faglig nettverk, i tillegg til det ordinære medlemskapet. Det vil ikke koste noe mer for de som er med.

Men blir kontingenten den samme?

Ja, kontingenten blir den samme. Det blir ingen økning selv om tilbudet blir bedre. Som forbundslederne sier, her får vi to for prisen av én for det enkelte medlem. De styrende organer i begge forbund er trygge på at følgende uttrykk gjelder, $1 + 1 = 3$.

Hva med informasjon, vil vi fortsatt få info'ene som vanlig?

Ja, medlemmene vil få info fra både SkL sentralt og fra HTV-ene i divisjonen som vanlig. SkL har som mål å være best på

informasjon i etaten og det skal vi fortsatt ha som mål. Ved å være en del av Delta vil vi også få informasjon fra dem, som et supplement.

Vil vi fortsatt ha samme tillitsvalgt og hvem skal forhandle lønn for oss?

SkLs tillitsvalgtstruktur vil være den samme som før. Medlemmene vil ha de samme tillitsvalgte både på kontoret og i divisjonen. Det vil fortsatt også være SkL som forhandler lønn for deg som medlem, også for de som kom over fra kommunen.

Skal vi fortsatt hete SkL eller blir det noe med Delta i navnet?

Vi skal fortsatt hete SkL, Skatteetatens Landsforbund, som før og vår ordinære logo blir den samme. I vår profilering og synliggjøring for øvrig vil vi ha med at vi er en selvstendig organisasjon i Delta. Hvordan det vil bli seende ut må vi komme tilbake til.

Er det ingen ulemper ved å gå inn i Delta som en selvstendig organisasjon?

Det gjør litt vondt å miste forbundsstatusen, er SkLs leders svar på det, men viser til at for alle praktiske formål så oppnår vi det samme som før. Spesielt å beholde en plass i styret til YS Stat var viktig for SkL for det er de som sitter ved forhandlingsbordet i tariffoppgjørene. Han viser også til vår søsterorganisasjon i NAV, AVYO, som har gått samme veien og er veldig fornøyd med det.

Jens Chr. Batt

Mer informasjon om prosessen finner dere på skl.no

SkLs infoer ligger tilgjengelig på skl.no. Du logger på med epostadresse og medlemsnummer

Fordelene med å engasjere seg litt ekstra

Det er vel ikke noe hemmelighet at vi ønsker unge, engasjerte tillitsvalgte i SkL. Vi har hatt det som tema på flere ung-konferanser. Vi håper vi har bidratt til å øke interessen blant våre unge medlemmer til å engasjere seg litt ekstra i fagforeningsarbeid.

Medlemmene i Ung-utvalget i SkL, Silje Løvstad, Imran T. Mahmood, Kine Hildal, Chatrine Larsen, Vidar Risdal og Karoline Bjarkøy.

Man må ikke være tillitsvalgt for å engasjere seg i SkL. Alle stemmer teller og det finnes også andre verv. Man kan være med i utvalg, for eksempel ung-utvalget. Man kan også velge å engasjere seg ved å sette seg inne i det som rører seg og bruke sin tillitsvalgte til å si ifra om forhold som bør sees nærmere på, eller tørre å si ifra hvis man ser noe som kan forbedres eller endres.

En trygg arena for å komme med innspill

Ung-konferansene burde vært utvidet med flere dager hvis vi skulle fått tid til alle innspillene som deltakerne kommer med. Enkelte temaer skaper stort engasjement, og det er mange som ønsker å fortelle om sine erfaringer. Det er noe med arenaen som ung-konferansene er blitt, litt uformell og med kolleger fra flere forskjellige arbeidsområder, som skaper denne fine plassen hvor vi kan ta opp alt mulig. Dere har så mye bra å komme med, og det er så herlig å være med å bidra til å skape disse diskusjonene og idémyldringene. Det er mange som har fått nye bekjentskaper og funnet kolleger med like interesser eller utfordringer på grunn av at de møttes på en ung-konferanse. Og det er en av de viktigste tingene vi gjør når vi kan møtes sånn, på tvers av geografi og divisjon.

Erfaringer som plasstillitsvalgt

Vi er så heldige å ha mange flotte, engasjerte tillitsvalgte i SkL. Som plasstillitsvalgt får man tilbud om kurs og felles møter

med andre plasstillitsvalgte. Man får muligheten til å påvirke på LAR-møter, man må ta stilling til interne saker og man har et nettverk av tillitsvalgte i flere nivåer å støtte seg til. Ikke minst får man et ekstra påskudd til å bli kjent med nye kolleger på arbeidsplassen. Plasstillitsvalgte har egne samlinger, hvor de oppdateres på saker og diskuterer utfordringer andre må ha. Arbeidsmiljøloven og Hovedavtalen er selvfølgelig sentrale tema. Mange tillitsvalgte holder på vervet sitt over flere år, og det er alltid godt å møte hverandre på arenaene som SkL tilbyr sine medlemmer.

Men man må også sette seg litt ekstra inn i hva som skjer på jobben, og bruke sin stemme for å få frem hva som er det beste for kolleger og medlemmer. Det er viktig å skape tillit hos de medlemmene man er tillitsvalgt for, og ha stor takhøyde for å ta imot saker medlemmene ønsker å ta opp. Ikke minst får man dele ut påske- og julehilsener, avholde medlemsmøter og pizzamøter. Noe som som alltid blir veldig godt mottatt hos medlemmene.

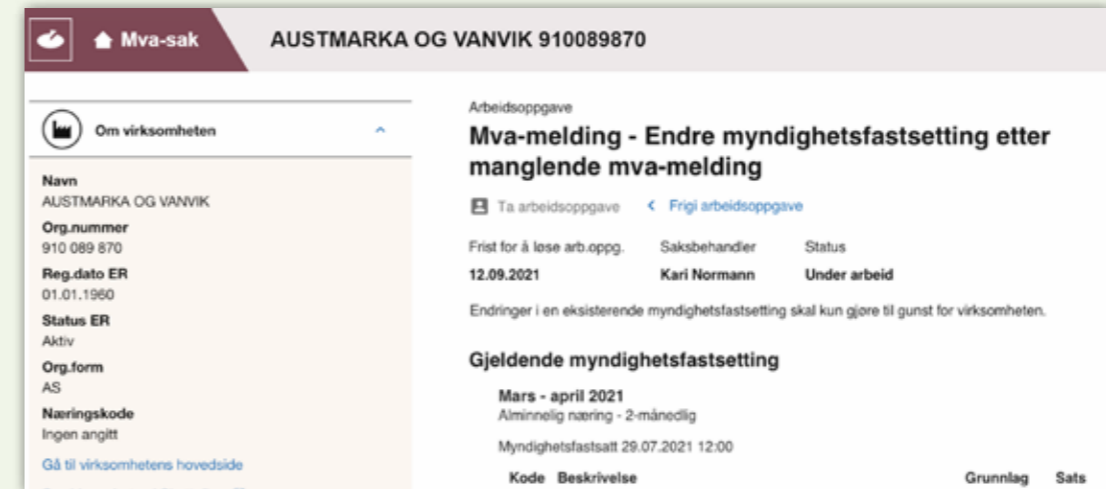
Ung-familien blir til SkL-familien

Det beste med å være med i et utvalg eller å være tillitsvalgt, har vært å bli kjent med andre medlemmer i SkL-familien og bygge seg et nettverk på tvers av geografi, divis-

joner og seksjoner. Å få bli kjent med etaten på en måte som ikke hadde vært mulig om man ikke hadde vært litt ekstra engasjert i SkL. Man får innsyn i saker som er viktig for arbeidsplassen vår, og man kan påvirke avgjørelser som tas.

Ulempen for oss som sitter i SkL Ung utvalget, er at vi stadig må skiftes ut da noen faller utenfor ung-kategorien. Når man har jobbet sammen i et utvalg i 6 år, er det utrolig kjipt å tenke på at vi ikke skal jobbe sammen lengre. Vi har jo ikke andre arbeidsoppgaver som krysser hverandre. Det mest spesielle nå er at vi ikke har hatt noen fysiske møter siden mars 2020. Vi har i fellesskap fått nye erfaringer innen det å avholde digitale konferanser for våre medlemmer. Vi har lært hva som fungerer og hva som ikke fungerer, noe som faktisk er ganske verdifulle erfaringer å ta med seg. Også blir det kanskje litt sånn at man involverer seg i andre verv i fremtiden, ikke bare fordi man engasjerer seg i arbeidshverdagen og rettighetene til sine kolleger, men også for å plukke opp tråden med SkL familien og ønsker å fortsette å være en del av det som skjer. Vi håper dere bruker stemmen deres og blir kjent med mulighetene SkL byr på.

På vegne av Ung-Utvalget
Kine Hildal

Dette er kun en skisse for hvordan denne oppgaven vil kunne se ut i Mva-Sak, det kan fortsatt komme endringer.

Leder av MEMO-prosjektet Lill Kristoffersen.

NÅ ER DEN SNART HER

– den nye mva-meldingen!

Modernisering av mva-systemet omtales gjerne som en tre-trinns-rakett, først på lufta var en ny registreringsløsning, så kommer en ny mva-melding og til slutt forhåpentligvis en ny kjøps- og salgsmelding.

MEMO, som prosjektet heter, har som mål å oppnå bedre etterlevelse, forenkling for næringslivet og mer effektiv forvaltning. Vi har tatt en prat med prosjektets leder, Lill Kristoffersen.

Ny løsning for mva-registrering allerede plass

Som vi tidligere har omtalt i bladet så ble ny registreringsløsning for mva lansert allerede i september i fjor. Det var for avgiftspliktige med enkle forhold, de med mer komplekse forhold kom til etter hvert. I juni i år var alt på plass og vi spør prosjektlederen, har det gått bra?

- Ja, det har vært vellykket, svarer Lill. Den største gevinsten er det nok de næringsdrivende som har merket da hele registreringsprosessen er enklere og raskere. Fra å ta opp til tre uker går nå hele registreringsarbeidet i

løpet av en kaffekopp, fortsetter hun. Mens man tidligere behandlet alle nyregistreringsøknader til MVA-registeret manuelt, vil hele 90 prosent nå bli helautomatisk behandlet. De resterende 10 prosent blir av ulike årsaker rutet til manuell behandling.

Underdirektør Solveig Nordvik Baukhol på Lillehammer forteller at det per i dag fortsatt gjenstår en del før modulen på register er ferdig. Systemet fungerer greit, men de har noe jobb med å følge opp feil og forbedringer sammen med MEMO-prosjektet. Hun påpeker at det er godt samarbeid mellom prosjektet og linjen. Det meste av ressursene som før ble brukt på saksbehandling skal nå brukes på andre oppgaver.

Ny mva-melding 1.1.2022

Fra nyttår skal den nye mva-meldingen være klar. Det blir et nytt format på meldingen og vil være en klar forenkling for de avgiftspliktige. Da kan de generere en mva-melding rett fra regnskapssystemet, evt. via Min merverdiavgift. De slipper omveien via Altinn og de vil få meldingen automatisk behandlet. Det ligger også mer veiledning og «dulting» i løsningen slik at også av den grunn vil meldingen ha bedre kvalitet enn før. En annen ting er at tidli-

gere så ringte de ofte for å spørre om hvor mye de skylder, nå er det mer selvbetjening og de kan finne det ut selv. Den nye mva-melding vil bli sendt direkte fra sluttbrukers regnskapssystem og til Skatteetatens Mva-Sak, på tilsvarende måte som med den nye skattemeldingen. Det som ikke går automatisk, vil bli lagt i din arbeidsliste. Det legges opp til mye mer digital dialog med de avgiftspliktige i motsetning til telefon som tidligere.

Med bedre kvalitet på det som kommer inn så sier det seg selv at behovet for oppfølging og kontroll blir mindre og at ressurser kan frigjøres til andre formål. I hvilken grad det blir på mva eller om ressurser skal settes inn på andre områder vil tiden vise.

Ny kjøps- og salgsmelding

Siste trinn i raketten er den nye kjøps- og salgsmeldingen som vil forenkle prosessen ytterligere. Den krever imidlertid regelendringer og saken er i skrivende stund ute på høring. Det gjenstår fortsatt mye arbeid før MEMO-prosjektet endelig er i mål på vårparten 2023 så det er nok ikke siste gang dere leser om det i bladet.

Jens Chr. Batt

Valutaregisteret

– liten oppgave med stor betydning!

Du har muligens hørt at etaten har et valutaregister, men vet kanskje ikke helt hva det er? Her får du en liten innføring i et viktig verktøy for flere etater og hvor virkelig store beløp blir registrert.

Etaten har etter hvert fått flere oppgaver og har en rekke systemer som mange ansatte knapt kjenner til. Vi i SkL Nytt ønsker å vise frem både nye og gamle systemer som viser hvilket mangfold etaten har av oppgaver. Valutaregisteret var en av oppgavene vi fikk overført fra Tolletaten i 2016, en oppgave som ikke har vært så mye fremme i lyset selv om mange har hatt tilgang til selve registeret da det fortsatt lå hos Toll. Valutaregisteret har som formål å forebygge og bekjempe kriminalitet. Det skal bidra til riktig skatte- og avgiftsbetaling ved at kontroll- og etterforskningsorganene får tilgang til opplysninger om valutavekslinger inn og ut av Norge. Valutaregisteret er hjemlet i en egen lov.

Men hvordan fungerer det egentlig og hva er omfanget?

Alle banker, og andre foretak som kan drive valutavirksomhet, skal rapportere til registeret om valutaveksling og om overføring av betalingsmidler inn og ut av Norge. Første halvår 2021 er det registrert 56,7 millioner transaksjoner/linjer* på til sammen ca NOK 6 458 000 000 000 (her ble det mange nuller, dvs. ca 6,4 billioner eller nesten 6 statsbudsjett). Av dette er 52 millioner fra Norge til utlandet, NOK 3,4

billioner. I 2020 ble det registrert 117 mill. transaksjoner/linjer* på til sammen 13,2 billioner.

Transaksjoner/Linjer*:

Norske kort som er benyttet ved kjøp over internett eller benyttet i utlandet på beløp under nok 25 000 og tilsvarende for utenlandske kort benyttet i Norge blir summert før de rapporteres. I realiteten er det langt flere transaksjoner i registeret da en transaksjon/linje er x antall transaksjoner. Valutaregisteret inneholder pr. dags dato opplysninger fra 1.1.2016, da opplysninger i registeret må slettes senest fem år etter utløpet av registreringsåret, jf. valutaregisterloven

- Valutaregisteret kan virke ubetydelig for de som ikke kjenner det, men det er et viktig verktøy for å avdekke svart økonomi og økonomisk kriminalitet, sier Kenneth Sten Andreassen, med tittel Produktleder Finans og ansvarlig for kvaliteten på registeret.

Hvem har tilgang til opplysningene i registeret?

Politiet, Skatteetaten, Tolletaten, NAV-direktoratet og Finanstilsynet har tilgang, men finansdepartementet er tydelig på at siden det her er snakk om sensi-

tive opplysninger så skal tilgang begrenses til de som strengt tatt har behov for det. - Skatteetaten har totalt 756 tilganger til registeret. Det er den etaten som har flest tilganger, men er den tredje største brukeren etter Politiet og Tolletaten. Tilgangene utdeles etter begrunnelse om tjenstlig behov innenfor formålet i valutaregisterloven §§ 1 og 6, opplyser Mona Grenaker, en av to som er ansvarlig for å drifte registeret.

Hva består jobben i for etaten som drifter registeret?

Det er litt spesielt at det bare er to ansatte som jobber fulltid med valutaregisteret, men det er også ressurser innen IT og juridisk som bistår. De fleste av etatens systemer drifter etaten selv, men i dette tilfellet er det en ekstern leverandør, Ciber, som drifter det for oss – en arv fra tiden i Toll.

- Jobben vår består i å tilrettelegge for nye rapporteringspliktige, og følge opp at rapporteringsplikten blir overholdt samt sikre kvaliteten på opplysningene. I tillegg til å være brukerstøtte for brukeretatene, så behandler vi alle henvendelser som gjelder valutaregisteret. Det være seg vurdering av innsyn og utlevering av opplysninger,

Kenneth Sten Andreassen
Produktleder Finans

Mona Grenaker
seniorrådgiver, valutaregisteret

Marius Johansen
fagansvarlig krypto

bearbeiding og utlevering av statistikk til media og andre aktuelle henvendelser som gjelder driften, legger Mona til.

Hvordan bruker Skatteetaten opplysningene fra registeret?

Når jeg vil vite mer om hvordan etaten bruker registeret så ringer det raskt noen bjeller, for vi vil jo ikke avsløre interne arbeidsmetoder, og innholdet i artikkelen må godkjennes på høyt hold. Det er derfor litt vanskelig å få veldig konkrete svar. Fagansvarlig krypto, Marius Johansen, har god erfaring med dette og kan likevel si litt om hvordan det jobbes med opplysningene fra valutaregisteret.

- Opplysninger fra valutaregisteret benyttes på ulike måter i Skatteetaten. Informasjonen benyttes blant annet til analyser for å avdekke og forebygge skattekriminalitet. Med bakgrunn i informasjonen har Skatteetaten et bedre grunnlag for å iverksette de rette tiltakene. I tillegg kan informasjon fra valutaregisteret være

en del av grunnlaget for beslutning om kontroll skal iverksettes eller ikke, starter Marius.

Går det an å si noe om hva slags kriminalitet vi avdekker?

- På overordnet basis så avdekker man blant annet ulike former for skattekriminalitet, utnyttelse av offentlige støtteordninger og annen kriminalitet som for eksempel bedrageri, fortsetter han.

I hvilken grad er valutaregisteret et viktig verktøy for etatens kontrollarbeid?

- Valutaregisteret er en av mange kilder til informasjon som Skatteetaten har. Opplysninger fra valutaregisteret er derfor ofte en bit av et større bilde i det arbeidet Skatteetaten gjør med kontroller. Men det er viktig i form av det gir oss informasjon som vi kan benytte til å avdekke og forebygge skattekriminalitet, enten det gjelder overordnede analyser eller enkelt saker, forklarer Marius.

Siden du jobber med kryptovaluta, har det noen relevans til valutaregisteret og er det problemstillinger der som det er viktig å belyse i denne sammenhengen?

- Jeg tror det som gjelder kryptovaluta også er dekket av det som står overfor, valutaregisteret benyttes nok ganske likt enten det er kryptovaluta eller andre saker, sier han.

De som ønsker å unndra skatt kjenner jo til valutaregisteret, vil ikke de lure seg unna ved å benytte andre former for å overføre penger?

- Her har jeg ikke 100 prosent oversikt over hele bildet og omfang siden jeg konkret jobber mot krypto. Men vi ser innenfor krypto i hvert fall at det benyttes andre metoder for å overføre penger, men ofte legges det igjen spor som gjør at man på et tidspunkt klarer å avdekke det, avslutter Marius.

Jens Chr. Batt

Synspunkt

De tillitsvalgte – den norske modellens gull

Uten de tusener på tusener av tillitsvalgte, de fleste av dem ulønnet, hadde vi ikke hatt trygghet for at noen tar kampen for oss hvis vi ikke har det bra på jobben.

SYNSPUNKT Denne spalten skrives fra Arendalsuka, norsk samfunnslivs årlige festival og fesjå. I et valgår som i år vandrer partilederne og menige stortingskandidater fra debatt til debatt og snakker om egen politikks fortrefelighet.

Et tema de fleste er innom, og som tegner til å bli en av de store valgkampsakene, er Forskjells-Norge. De økonomiske forskjellene mellom oss har økt noe det siste tiåret. Samtidig viser de fleste undersøkelser at nordmenn liker små forskjeller. Arbeidslivet er en arena der forskjeller mellom oss kommer tydelig frem. Den viktigste forskjellen er om du er utenfor eller innenfor arbeidslivet. Å få flere i jobb er derfor noe av det viktigste vi kan gjøre for å minske forskjellene og sikre økonomisk trygghet for flere. Blant de av oss som er innenfor arbeidslivet og i jobb er det også økonomiske forskjeller. Men sterke fagforeninger og høy tillit har gitt oss en svært sammenpresset lønnsstruktur.

I Norge kan du leve ganske greit av nesten hvilken som helst jobb så lenge du jobber fulltid.

De aller fleste er også fornøyd med jobben sin, og har en god balanse mellom jobb og fritid. Det norske arbeidslivet, der vi utvikler samfunnet sammen, der arbeidstakere og arbeidsgivere gjennom forhandlinger finner løsninger som over tid tjener oss alle, er noe

vi har bygget opp over lang tid. Ser man det store bildet og sammenligner Norge med landene rundt oss, har vi små forskjeller og et trygt arbeidsliv. Den er det som er den norske modellen.

Midt i denne modellen står de tillitsvalgte. Uten de tusener på tusener av tillitsvalgte, de fleste av dem ulønnet, hadde vi ikke hatt lokalt partssamarbeid, lokale lønnsforhandlinger eller arbeidsmiljøutvalg. Vi hadde ikke hatt kompetanseutvalg, eller samarbeid om tjenesteutvikling. Vi hadde ikke hatt trygghet for at noen tar kampen for oss hvis vi ikke har det bra på jobben. Vi hadde ikke heller hatt en rekrutteringskanal av medlemmer til forbundene og hovedorganisasjonene som fører forhandlinger med arbeidsgiverorganisasjonene og myndighetene. Uten de tillitsvalgte hadde vi ikke hatt noen norsk arbeidslivsmodell. De er både grunnfjellet og gullet.

I forrige uke besøkte jeg en arbeidsplass der de hadde brukt pandemien til å kompetanseheve nesten halvparten av arbeidsstyrken. De hadde tatt folk tilbake fra permittering og heller gitt dem fagbrev, høyskolekurs og økt datakompetanse. Bedriften var tydelig på to ting: De så at dette var en svært god investering for

bedriften. Og: Dette hadde ikke skjedd hvis ikke de tillitsvalgte hadde krevd det i forhandlinger og vært en viktig medspiller i å utvikle tiltakene. Dette er et av utallige eksempler på at samarbeidet mellom tillitsvalgte og ledelse gjør bedriftene bedre. Men sånn er det dessverre ikke overalt. I YS Arbeidslivsbarometer, som Arbeidsforskningsinstituttet utarbeider på oppdrag fra YS, har vi i 13 år blant annet målt hvordan tillitsvalgte har det.

Et av spørsmålene vi stiller, er om de tillitsvalgte opplever å bli respektert av ledelsen. I 2009 svarte rundt 70 prosent ja på dette spørsmålet. I år ligger andelen i år på 55 prosent, altså en reduksjon på 15 prosentpoeng over 13 år. Denne reduksjonen har ikke skjedd over natten, men har vært jevnt synkende over tid. Dette uroer meg. Hvis denne utviklingen fortsetter, forvitrer modellen vår.

Hvis tillitsvalgte ikke møtes på en ordentlig måte og respekteres av arbeidsgiver, vil færre ønske å være tillitsvalgt og parts-samarbeidet svekkes.

Det samme vil tilliten mellom ansatte og ledelse på arbeidsplassene. Og forskjellene vil øke fordi den koordinerte lønnsdannelsen vil bli mindre koordinert. Så til dere arbeidsgivere som leser dette, ta vare på dine tillitsvalgte. Ta dem på alvor. Det er ikke bare din plikt som leder, men er en av de viktigste investeringene du kan gjøre. Det er gullet ditt.

Erik Kollerud

Erik Kollerud er leder i YS

Artikkelen har først vært publisert i Dagens Perspektiv faste spalte "Synspunkt" 25. august.

Skatte-Norge blir rødgrønt:

HVORDAN VIL VI MERKE SKIFTET?

Snart svinger en ny regjering sin rødgrønne malerpensel over skatter og avgifter. Hva er mest opplagt vil skje, og hva kan vi bare spekulere i? Her er en liten oversikt over det vi kan vente oss, både av stridstemaer og mer opplagte saker.

Malermester Støre har flere farger på sin palett. Én ting er i hvert fall sikkert, og det er at det kommer til å gå mye i rødt, og at det betyr mer skatt for de rike. Det samlede skatte- og avgiftstrykket skal være uendret, men de med inntekt over 750 000 skal betale mer, mens de med under 750 000 får mindre skatt. Her har Vedum og Støre god grunn til å smile til hverandre, for Senterpartiet holder på den samme grensen. Det gjør imidlertid ikke SV. Lysbakken vil sette grensen ved 600 000, så hvis Lysbakken får styre fargevalget, blir det altså mer skatt på inntekter mellom 600 000 og 750 000. En gjennomsnittsinntekt ligger ifølge SSBs tall for 2020 på litt under SVs grense. Da er arveavgiften et adskillig sikrere tema å spørre om, selv om mange rikere visstnok

skjelver i buksene. I følge DN har flere skatteadvokater merket økt pågang fra formuende som vil få unna arveoppgjøret før eventuelle nye regler. «De med svært store formuer frykter både arveavgift og ser for seg en formuesskatt som er så stor at de kan vurdere å flytte til utlandet», sier skatteadvokat Ernst Ravnås i Sands advokatfirma til avisen. Men de rikeste kan nok senke skuldrene, for i samme avis klasker kommentator Anita Hoemsnes til med kommentaren «Slapp av, det blir ikke arveavgift». Verken Ap eller Sp har da heller signalisert gjeninnføring av avgiften. «Den eneste lille muligheten SV har for å få gjennomslag for arveavgift i regjeringsforhandlinger, ville kanskje være hvis de setter det som et ultimatum. Altså at de setter krav om arveavgift over alt annet. Det er ikke så sannsynlig», mener kommentatoren.

Det alle tre er enige om, derimot, er å øke formuesskatten. Ifølge E24 vil Arbeiderpartiet og SV øke satsen fra 0,85 prosent til 1,1 prosent. For formuer over 20 mill. kroner vil begge ha en sats på 1,3 prosent. Senterpartiet vil også øke satsen, men litt mindre enn de to andre. Formuesgrensen for høyere sats er lik hos alle tre.

SV vil også gjeninnføre skatt på såkalt «inntekt fra egen bolig» en ordning som forsvant i 2005. Dette mener partiet vil

gjøre det lettere å få bukt med prisveksten i boligmarkedet og hjelpe yngre til å komme inn på boligmarkedet, ifølge E24. Aller tre vil imidlertid gjøre det lettere å få startlån.

Ganske sikkert er det også at fagforeningsfradraget blir doblet. Her har Ap vært krysstallklare, skriver Skattebetalerforeningen i sin oversikt over sikre spådommer. I samme kategori havner pendlerfradraget; «Både Arbeiderpartiet og Senterpartiet ivrer for at de som har litt avstand mellom arbeidssted og hjem skal få mer igjen. Helt konkret er forslaget å sette ned egenandelen til 15.000 kroner. Forvent at det skjer – enten helt eller delvis – allerede i statsbudsjettet.», skriver foreningen på sine nettsider.

Med andre ord aner vi mange fargesjatteringer når malermester Støre svinger penselen over den nye regjeringens statsbudsjett, men noen rød revolusjon blir det neppe: Da er det bare å huske at summen av alle farger alltid er den samme: Grå...

SISTE: I lys av SVs uttreden skal vi ikke se bort fra at Støre får enda flere farger i maleskrinet sitt!

Rune Wikstøl

Lokale lønnsforhandlinger

– høstens vakreste eventyr?

Det er igjen tid for lokale forhandlinger, forrige var i 2019. I skrivende stund har vi sendt inn kravskjemaet og venter i spenning.

Vi syns alle vi fortjener en slant – litt ekstra motivasjon til å stå på videre. Vi har vært på kurs i kravskrivning. Lært hva vi skal sette søkelys på, funnet frem etatens lønnspolitikk og sammenlignet egen innsats opp mot medarbeiderplattformen. Leders vurdering av vår innsats er formulert – kortfattet men tydelig.

Nå skal lønnsutvalget starte sin jobb. Hvert enkelt lønnskrav blir lest, vurdert og prioritert av våre dedikerte tillitsvalgte. Vi har pratet med Kjell Reidar Søiland, leder av SkLs lønnsutvalg.

Hva er fordelene ved å være organisert i en lønnsforhandling?

I SkL oppfordrer vi alle medlemmene til å sende inn lønnskrav. Det er selvfølgelig ikke slik at alle får høyere lønn i lokale forhandlinger, men dersom SkL skal fronte deg på beste mulige måte, trenger lønnsutvalget de gode argumentene fra deg.

Når man er organisert vil man ha en fordel i lønnsforhandlingene. Fagforeningene sender inn lister med sine krav slik som ledelsen gjør. De uorganiserte vil bare være på én liste og er avhengige av at lederen prioriterer dem høyt. De organiserte står på to lister og har flere som prater deres sak. Fagforeningene står på for sine medlem-

mer. Arbeidsgiver må stå på for alle, både de uorganiserte og organiserte.

Hvem er SkL i forhandlingene?

SkL er taktiske, fleksible og bestemte i forhandling.

Vi opplever at Skatteetaten har en mer individuell lønnsvurdering enn andre statlige organisasjoner, noe som medfører mer snakk om enkeltpersoner enn grupper. Forhandlingene kan foregå i både fellesmøter og i særsmøter. SkL pleier, når vi prater om våre medlemmer, å ta det i særsmøter. Vi ønsker ikke å spre informasjon om våre medlemmer unødvendig.

SkL har veldig god opplæring av lønnsutvalgene. Våre tillitsvalgte har høy kompetanse på å begrunne kravene og forhandle på en god måte. SkL i forhandling er opptatt av å sette foten ned og få mer lønn til våre prioriterte, våre forhandlere er ikke redde for å stå imot arbeidsgiver. Vi er også opptatt av å kunne være fleksible og endre taktikk for å få gjennomslag. SkL samarbeider gjerne med andre foreninger for å få enda større gjennomslagskraft i deler av forhandlingene.

Hva gjør at vi prioriterer et krav fra et medlem høyere enn et annet?

Det er mange argumenter, hovedargu-

mentet er likevel 5.2 i lønnspolitikken, leveranse og adferd.

Her vektlegger vi leveranse høyest. Hvert enkelt krav blir individuelt vurdert i forhold til leveranse og medarbeiderplattformen i etatens lønnspolitikk. Argumentene i lønnspolitikken er de føringene alle foreningene må forholde seg til. Vi kan også gå inn for å løfte en bestemt gruppe av ansatte, for eksempel at alle førstekonsulentene skal få et trinn - men her skal alle foreningene være enige.

SkL mener det skal være individuelle lønnsvurderinger, eventuelt gruppevis. Hovedpunktet må være leveranse og adferd i tråd med etatens standard. Vi ønsker også å rette opp urettmessige skjevheter.

SkL mener at hvordan du utfører oppgavene dine må bety mer enn din formelle utdannelse.

Relevant formalkompetanse mener vi selvfølgelig skal lønne seg, men ofte får de med høy formalkompetanse høyere lønn ved ansettelse. Da må utviklingen være i tråd med hvor godt man leverer. Tillitsvalgt-arbeid skal vektlegges på lik linje med annet arbeid.

Kan man få lønn i to forhandlinger etter hverandre?

Hvorvidt du har fått lønnsstillegg på lokale

Lønn
– En av de viktigste motivasjonsfaktorene vi har for å stille på jobb hver dag.

forhandlinger tidligere skal ikke uten videre påvirke i negativ retning. Vi vil se på hva lønnsstrinnet er etter forrige justering. Hvis vi sammenligner med en som ikke har fått tidligere og ser at den som har fått før leverer jevnt over bedre. Da er det naturlig at den som har fått før får igjen. Det er innsatsen siden sist og i forhold til den lønna du har som er viktig og vesentlig.

SkL er også opptatt av at vi skal fange opp og fremme krav på personer med dårlig lønnsutvikling, selv om krav ikke er sendt inn. Noe lønnsutvikling skal man over tid ha, det er for lite å bare få på sentrale tillegg.

Britt Elin Jaabæk

Lønnskurs i SkL

Endelig fikk vi til å holde en samling om lønn igjen. I midten av august ble det gjennomført et 3 dagers lønnskurs på Kløfta.

Her var lønnsutvalgene til alle divisjonene representert. Etter litt forfall var det til slutt 16 som møtte opp, 14 deltakere og 2 kursholdere.

Det er to år siden forrige lokale forhandling, derfor var det ekstra viktig å få til dette kurset. Det er særdeles viktig at lønnsutvalgene våre er best mulig forberedt til høstens lokale forhandlinger slik at våre medlemmer kan få best mulig uttelling.

Under samlingen ble det gjennomgått en del teori og vi hadde et par caser i form av rollespill. Et lite case rundt forberedende møte og et stort case rundt selve forhandlingssituasjonen man er i ute i divisjonene. Det var meget stort engasjement blant deltakerne på kurset og spesielt mye under forhandlingsscensene.

Ved å ha en fysisk samling så får man også til den uformelle praten mellom deltakerne, slik at gode ideer og tips utveksles og det blir enklere å spørre andre om råd når man har sett dem ansikt til ansikt.

Kjell Reidar Søiland

Velkommen til Landsmøte 2021

9.-11. NOVEMBER PÅ SUNDVOLDEN HOTEL

Landsmøtet er SkLs høyeste myndighet og samles hvert 3. år. Den viktigste oppgaven til landsmøtet er først og fremst å stake ut kursen for den kommende perioden. Vedtekter, strategidokument og valg til nytt sentralstyre er viktige saker på ethvert landsmøte, i tillegg til det som måtte være av innkomne saker.

For tre år siden var det konsekvensene av Nye Skatt som dominerte landsmøtet, det var da vi la ned avdelingene og organiserte oss med hovedtillitsvalgte og fulgte arbeidsgivers organisering. I år vil det være SkLs tilknytning til YS som vil dominere debatten, skal SkL gå inn i Delta som en selvstendig organisasjon?

SkL-Delta-samarbeidet

Overføringen av skatteoppkreverne fra kommunen var bakgrunnen for at spørsmålet om samarbeid mellom SkL og Delta kom på dagsorden på vårparten 2020.

En arbeidsgruppe anbefaler at SkL går inn i Delta som en selvstendig organisasjon, men det er det opp til landsmøtet å beslutte. Sentralstyret har ønsket en så god forankring som mulig av dette spørsmålet, blant annet ble det i september arrangert et digitalt symposium hvor saken ble gjennomgått for tillitsvalgte på alle nivå. Nå gjenstår det å se hva landsmøtet beslutter.

Ny organisering – nye på landsmøte

Som en følge av SkLs nye organisering fikk tillitsvalgte etter avtaleverket, dvs. hovedtillitsvalgte (HTV) og plasstillitsvalgte (PTV), en mye større rolle når det gjelder SkLs interne organisering. Landsmøtet som tidligere besto av sentralstyret og delegater fra avdelingene, består nå av sentralstyret med vara, HTV med vara og PTV. Vi håper det blir en positiv opplevelse og en spore til interesse for tillitsverv i SkL.

Landsmøtet har en lang historie i SkL og er en viktig tradisjonsbærer. Det håper vi det fortsatt vil være selv med ny organisering og en eventuell ny plassering i YS. Vel møtt til delegatene!

Jens Chr. Batt

Saksliste

1. Åpning
2. Konstituering
3. Beretning for perioden 2018 – 2021
4. Revidert regnskap for årene 2018, 2019 og 2020
5. SkLs strategidokument 2022 – 2024
6. Innkomne saker
 - a. Delta-saken
 - b. Vedtekter
 - c. SkL Nytt
7. Lønn og godtgjørelse til sentralstyret og hovedtillitsvalgte
8. Valg
9. Avslutning

Presentasjon av valgkomiteens innstilling

Valgkomiteen melder om stor interesse for å bidra for SkL inn i sentralstyret. Her kommer en liten presentasjon av de som er innstilt til neste periode.

IVAR SØMHOVD LEDER

Jeg har nå vært forbundsleder i SkL i 4 år. Med det sitter jeg, om ikke pandemier forhindrer det, fysisk i SkLs sekretariat i Grønland 4, Oslo. SkLs leder er både politisk leder av hele organisasjonen så vel som administrativ leder av sekretariatet, med arbeidsgiveransvar for de vi til enhver tid har ansatt. Jeg var nestleder i 5 år, og sentralstyremedlem i 6 år, før jeg ble leder av SkL. Jeg har vært tillitsvalgt nesten siden jeg begynte i etaten i 2000. Jeg ble da ansatt på Oslo og Akershus Skattefogdkontor, og det er innkreving av hovedsakelig mva jeg jobbet med før jeg ble tillitsvalgt på full tid omkring 2009.

Samtidig som det er givende å være tillitsvalgt, medfører det også en del utfordringer. Da jeg i prinsippet har gått gradene kan jeg også si at det er svært krevende å være leder av en av de store fagforeningene i Skatteetaten. Det medfører også mye ekstra å være leder i nettopp SkL, med eget sekretariat, forbundsstatus i YS m.v., men med i prinsippet nesten voksne barn har jeg heller aldri hatt bedre forutsetning enn nå. Med også motivasjonen på topp stilte jeg meg igjen disponibel for valgkomiteen.

ANNELISE ISAKSEN ROSLAND NESTLEDER

For tiden er jeg tillitsvalgt på heltid som nestleder i SkL. Før jeg ble nestleder jobbet jeg som rådgiver på Innsikt, divisjon Innsats, i Bodø. Jeg har siden 2012 hatt mange verv i SkL, både styreverv, verv som regiontillitsvalgt i nord og 2. vara hovedtillitsvalgt på Innsats. Jeg ble valgt inn i sentralstyret i 2015 og som nestleder i 2018. Vervet som nestleder er veldig interessant, utfordrende og innebærer stor arbeidsmengde. Jeg har stilt meg til disposisjon for gjenvalg og ønsker å bidra med erfaringen som nestleder, et solid engasjement og stor arbeidskapasitet.

I neste periode er det viktig at vi fortsatt jobber for god medbestemmelse, en raus personalpolitikk, en god arbeidshverdag for medlemmene og at vi beholder allerede opparbeidede rettigheter. Det er viktig at tillitsvalgte får være tidlig med i prosesser og der beslutninger tas. Slik kan vi ivareta medlemmenes interesser på best mulig måte. Det er også viktig at vi fortsetter arbeidet med å utvikle SkL til det beste for medlemmene.

Jeg er 56 år, gift og har to voksne barn. På fritiden prioriterer jeg å være sammen med familien, trening og strikking.

BRITT ELIN JAABÆK STYREMEDLEM

Jeg er ansatt i Brukerkontakt seksjon 2 i Kristiansand.

Der veileder jeg i alle kanaler og har andre ulike oppgaver som medlytt med feedback og er digital ildsjel.

Jeg jobber i perioder også mye med oppgaver for SkL.

Jeg har vært fast styremedlem i sentralstyret den siste perioden, det har vært en spennende og utfordrende tid.

SkL måtte finne sin form i ny organisering og pandemien har naturligvis påvirket arbeidet.

Dersom jeg blir med videre så vil jeg blant annet fortsette å jobbe for at SkL skal ha en kultur hvor tillitsvalgte og medlemmer føler seg sett og inkludert. Det blir kjempeviktig også med tanke på det mulige samarbeidet med Delta.

Vi skal ha trygge tillitsvalgte som gjennom gode diskusjoner finner de beste løsningsene for alle medlemmene.

TRUDE HÅLAND GARNES STYREMEDLEM

Jeg er seniorrådgiver i BD, Innland, S3, Gruppe 1 Bergen, og jobber til daglig med særavgifter. Jeg begynte i Tollvesenet i 2008, og ble overført fra Toll til Skatteetaten i 2016. Jeg er 50 år, gift og har 3 barn i 20-årene i tillegg til en bonus-datter og ett bonus-barnebarn. Fritiden går mye til familien, reiser, turer, håndarbeid mm.

For tiden er jeg sentralstyremedlem i SkL og leder av organisasjonsutvalget samt medlem av kulturutvalget. Som tillitsvalgt i Skatteetaten har jeg erfaring som nestleder i regionstyret i SkL Vest i perioden 2017-2018, og ble høsten 2018 valgt inn i sentralstyret for perioden 2019-2021.

Da jeg tok beslutningen om å stille til valg for en ny periode i Sentralstyret for SkL var det flere hensyn som ble vurdert. Vervet har vært både givende og utviklende, og

innebærer samarbeid med dyktige tillitsvalgte i SkL. Det er viktig at vi sikrer de rettighetene vi har i arbeidslivet som stadig er under press. Videre er det viktig at vi sikrer lønnsutviklingen til medlemmene i Skatteetaten, og bistår i omstillinger. Perioden vi har vært inne i med korona har vært helt spesiell og har krevd mye av både medlemmer og tillitsvalgte. Det jeg tenker er viktig å fokusere på i neste periode er å igjen kunne ha fysiske samlinger - både kurs og konferanser - for tillitsvalgte og medlemmer der vi kan dyrke det gode samholdet i SkL. Samtidig kan vi ta med oss det digitale som fungerer bra. Vi må få med oss flere som medlemmer i vår gjeng! Vi skal utvikle oss i samarbeid med Delta, noe som gjør at SkL vil stå sterkere og gir medlemmene et utvidet tilbud. Vi har en spennende periode foran oss!

KJELL REIDAR SØILAND STYREMEDLEM

Jobber som skatterevisor på Innsats, Storbedrift i Sandvika, men ca 50 % av arbeidstiden min går til fagforeningsarbeid. Er 1. varamedlem til sentralstyret, som betyr at jeg er med på alle sentralstyremøtene. Er leder av SkLs sentrale lønnsutvalg og er i tillegg med i organisasjonsutvalget. Tidligere har jeg hatt ulike verv i gamle region vest. Har vært i etaten i over 23 år.

Hovedfokuset mitt er å jobbe med tariffmessige spørsmål slik at vi kan opprettholde og utvikle medlemmene sine rettigheter. Det er viktig at vi klarer å stå imot når våre opparbeidede rettigheter settes under press.

Det er også viktig at våre medlemmer skal få sin rettmessige andel av lønnsutviklingen. Ønsker også å bidra til at SkL skal få flere medlemmer.

Ellers er jeg 47 år, samboer med Tove og bor i Hokksund. Er opprinnelig fra Stavanger. Fritiden bruker jeg på fagforening, turer i skog og mark, reiser (lite av det i det siste), idrett og ølsmaking.

MONA B. KRISTOFFERSEN STYREMEDLEM

Jeg er ansatt som seniorrådgiver i Brukerdialog, Innland i Lillestrøm. De siste årene har jeg vært utlånt til SIRIUS, prosjektet som utvikler ny skattemelding og nytt saksbehandlingssystem. Gjennom over 30 år i etaten har jeg opparbeidet meg en allsidig kompetanse.

Fra midten av 2000 tallet og fram til 2018 har jeg hatt ulike tillitsverv i SkL. Jeg har blant annet vært styremedlem i SkL øst, avdelingstillitsvalgt for fastsetting i region øst og hadde en periode som sentralstyremedlem.

I mine verv som tillitsvalgt synes jeg det er viktig å arbeide for at medlemmene har et godt arbeidsmiljø, interessante arbeidsoppgaver og en god lønnsutvikling. Jeg har tro på at Skatteetaten også i fremtiden skal være et godt sted å arbeide.

Jeg er 56 år, gift og har 3 voksne døtre. Fritiden bruker jeg på familien, trening, håndarbeid og friluftsliv.

ROAR LYBY STYREMEDLEM

Brukerdialog - Helsefy

Jeg er seniorrådgiver i avdeling Forbedring, gruppe Brukerreise på Helsefy. Jeg har vært ansatt i etaten siden 1998. Begynte som ligningssekretær ved Rygge ligningskontor, ble leder ved Moss likningskontor i 2002 og var leder i publikumsveiledning Skatt øst frem til 2011. Har siden arbeidet med mangt og meget i veiledning i Skatt øst.

Har vært tillitsvalgt i avdeling forbedring siden 1.1.2019. For meg blir det viktig fremover å bidra til at vi får ut potensialet

som ligger i Nye skatt og hvordan etaten skal takle økte forventninger fra befolkningen og reduserte budsjetter. Samtidig som vi ivaretar medarbeidernes behov for kompetanseheving, en forutsigbar hverdag og opprettholder gode arbeidsmiljøer.

Jeg er 51 år, bor på Jeløya, i Moss, er gift, har tre barn på 25, 21 og 14. Fritiden bruker jeg med familie, venner, vedlikeholder hus og friluftsliv.

Verv og vinn I Pad!

Kampanjeperioden er 1. september til 30. november
Vinnerne trekkes i desember 2021

For mer informasjon om konkurransen se [skl.no](https://www.skl.no)

JEANETTE SOLVANG STYREMEDLEM

Jeg er seniorskattejurist i Innsats, avdeling Fokusområder, seksjon 1 – finans. Jeg har vært i Skatteetaten i over 20 år og har allsidig erfaring fra flere områder. De siste to og halvt årene har jeg fungert som hovedverneombud for divisjon Innsats. Det har vært interessant å arbeide med arbeidsmiljøspørsmål i en krevende tid med ny organisasjon og mange store endringer. I tillegg har jeg også hatt verv som vara plassstillsvalgt i Skattekvartalet i Oslo.

Jeg er opptatt av et godt arbeidsmiljø, og at vi som tillitsvalgte bidrar til at samarbeidet mellom arbeidsgiver og medarbeidere er optimalt. Med store omstillinger på digitale og faglige områder, men også stadig færre

ansatte til å gjøre de samme oppgavene – så vil det ikke bli mindre krevende å være medarbeider i fremtiden. Som verneombud og tillitsvalgt ser jeg at det er viktig at SkL har en stemme i samarbeidet med arbeidsgiver, og sørger for at medarbeiderne blir hørt i sin arbeids hverdag. Det er viktig at medarbeiderne beholder rettighetene sine. Jeg vil jobbe for at medlemmene våre har det bra på jobb, hver eneste dag!

Jeg er 47 år, gift og har 1 sønn. På fritiden liker jeg å være med familie og venner. I tillegg er jeg glad i å løpe og bruker mye tid på det. Jeg er også en ivrig strikker og har også interesse for søm, bøker og film.

GUNN HELEN STIENG STYREMEDLEM

Jeg runder snart 20 år i etaten og jobber som seniorrådgiver i HR-staben i Innkreving. Der jobber jeg med leder- og medarbeiderutvikling, kultur og oppfølging av medarbeiderundersøkelsen. Jeg er opptatt av at medlemmene skal ha en god arbeidshverdag. For å få til dette må vi ha en god personalpolitikk og utvikle leder- og medarbeiderskap som gjør oss relevant for framtiden.

Vi trenger ledere som jobber tillitsbasert og medarbeidere som får utviklet seg og bruke sitt potensial. I dette arbeidet kan jeg

bidra med både sterkt engasjement og god fagkunnskap.

Jeg har vært medlem i kulturutvalget i SkL de siste 2-3 årene og det har vært lærerikt og spennende. Jeg brenner for åpenhet og jeg tenker at det er viktig at vi kontinuerlig jobber for en kultur som preges av åpenhet og tillit.

Jeg er 62 år, gift og har en voksen sønn. Fritid er litt "oppkrytt" etter min mening, men når jeg har fri, prioriterer jeg styrketrening, både for kropp og sjel.

SVEIN CATO SAMUELSEN WIAN 1. VARA

Jobber i Alta, Brukerkontakt Innland Kommer opprinnelig fra Kjøllefjord (så langt nord i landet som du kommer), flyttet til Alta for utdanning, jobbet i Skatteetaten siden desember 2017. Ble valgt som avdelingstillitsvalgt for brukerdiallog innland i 2019.

Jeg mener det er viktig å ha fokus på

arbeidsmiljøet, mange som har vært lenge på hjemmekontor under covid-19 pandemien.

På fritiden liker jeg å trene styrke, fiske og fotball, men nå går det meste av tiden til golf og hundene.

RENATE HAUFFEN 2. VARA

Jeg er 46 år, singel og ingen barn. Bor i Kirkenes hvor jeg jobber på divisjon Innkreving, avdeling Bidrag og Tilbakebetaling, gruppe Tvang 2. Til daglig jobber jeg med tvangsinnkreving av bidrag- og feilutbetalingssaker. Her har jeg jobbet siden 2009. I nesten alle årene har jeg hatt verv via fagforening. Synes det er veldig givende med de utfordringer en møter når en har verv, være en stemme for medlemmene våre og jobbe for en bedre arbeidshverdag.

Min største hobby er jakt og fiske. Nå telles det kun ned til 10 september, da starter småviltjakta og det er jeg klar for.

For egen del må jeg sette meg mer inn i og lære mer om hele Skatteetaten. Ser frem til å samarbeide med resten av styret og ta del i deres erfaringer/kunnskap. Ser for meg at vi fortsetter å ha fokus på de saker de har på listen sin, samt at vi skal være rustet for å ta imot nye saker. Fremtidens Innkreving er et stort og viktig prosjekt jeg følger med på. Mulig overgang til Delta vil vi nok jobbe med, og helt sikkert mange andre viktige saker som dukker opp. Er motivert for oppgaven, og gleder meg til å ta fatt på nye utfordringer. Jeg har ambisjoner om å gjøre en veldig god jobb for SkL og alle medlemmene våre, både nye og gamle. Gjenstår bare valget nå :)

DANIEL HERMANSEN 3. VARA

Jeg jobber på Innkreving i avdeling Skatt, seksjon 2 Oslo, gruppe 4 Tromsø næring. Jeg er 32 år, samboer med ett barn og hver vår hund, opprinnelig fra Stavanger men bosatt permanent i Tromsø.

Jeg ønsker først å bli kjent med organisasjonen, ikke røre med det som fungerer og hjelpe til der det trengs. Utover det, bidra til at flere melder seg inn i SkL, som gir bedre gjennomslag hos arbeidsgiver.

På fritiden driver jeg med brukshundtrening, mer spesifikt går det i trening av privat schæferhund til å bli godkjent tjenestehund i Forsvaret.

SkL
SKATTEETATENS
LANDSFORBUND

LEGAL24
ADVOKATFIRMA

**GRATIS
JURIDISK
FØRSTE-
HJELP**

1 TIME GRATIS JURIDISK HJELP, MEDLEMSPRIS NÅR DU TRENGER MER

Har du spørsmål om arv, kontrakter, eller behov for annen juridisk bistand, kan du nå få hjelp av Legal24 Advokatfirma. Som medlem i SkL får du en rabattert timepris, og yrkesaktive medlemmer får den første timen dekket av SkL. Juridiske spørsmål du måtte ha som ansatt i Skatteetaten, hjelper SkL deg med som før.

- Timeprisen er 1 220 kroner (offentlig salærsats og 200 kroner) + moms
- SkL dekker den første timen for yrkesaktive medlemmer

Du kan blant annet få bistand i saker som:

- Familierett
 - Samboerkontrakter
 - Ektepakter
 - Ektefelleskifte
 - Økonomisk oppgjør mellom samboere
 - Barnefordeling og foreldretvister
- Arverett
 - Testament
 - Arverettslige problemstillinger i forbindelse med dødsboskifte
 - Uskiftet bo
 - Arveplanlegging
- Kjøp og salg
 - Forbrukerkjøp
 - Privat kjøp og salg av bil, båt mm.
 - Håndverkstjenester og fast eiendom

SLIK GJØR DU DET: RING 21 51 98 30, TASTEVALG 3, OPPGI FORBUND OG HVOR DU JOBBER

Plasstillitsvalgte

Vi tar turen rundt i landet og møter dyktige plasstillitsvalgte på små og store kontor.

RIKKE EMILIE KLOSTÉN
TRONDHEIM

Hvor lenge har du vært SkL-medlem?

Jeg har vært SkL-medlem siden jeg startet i Skatteetaten, jeg startet i jobben den 20. april 2020 så det er ganske nøyaktig 1 år og 2 mnd.

Hvor mange medlemmer har du på kontoret?

På Trondheimskontoret er vi 28 medlemmer.

Hva ser du blir viktig fremover i 2021 på ditt kontor?

På vårt kontor vil det i 2021 bli viktig å fokusere på gjenåpning og muligheten for å fysisk samles igjen. Dette håper jeg virkelig vi får til mot høsten!

OLGA KRISTIN MELING HAUGENE, BERGEN

Hvor lenge har du vært SkL-medlem? Jeg har vært SkL-medlem siden jeg ble ansatt i Skatteetaten for 5 år siden.

Hvor mange medlemmer har du på kontoret?

Vi er i underkant av 80 medlemmer i Bergen.

Hva ser du blir viktig fremover i 2021 på ditt kontor? Nå skjer det mye spennende på

en gang! For mange er det første gang tilbake til kontoret siden pandemien startet. Noen har fulgt opp viktige oppgaver på kontoret og vil få tilbake et større kollegamiljø. Selv har jeg lurt på om vi har et e-læringskurs i sosial omgang jeg bør ta før vi skal treffes igjen ;-). Høsten er tid for møtevirksomhet og kompetanseheving, vi skal teste samhandling i ny digital arbeidsplass. Jeg tenker at vi må vise nysgjerrighet, tålmodighet, raushet og ikke

minst ha lav terskel for å be hverandre om hjelp i en tid med mange endringer fremover. Som medlem i SkL har jeg en ekstra mulighet til å høre hva som skjer i etaten utover min egen arbeidshverdag, jeg har kort vei til å komme med forslag og innspill. Det gir energi å kunne se hverandre og ta en hyggelig prat om løst og fast og gode ideer over en kaffekopp, om enn med meteravstand en stund til.

MONA ANDERSEN
GRIMSTAD

Hvor lenge har du vært SkL-medlem?

Jeg har vært SkL-medlem siden 2017, så jeg er ganske ny. Jeg var tidligere med i Akademikerforbundet hvor jeg var eneste medlem i Grimstad. Jeg hadde derfor en stund vurdert å melde meg over i et annet forbund som hadde mer tilknytning til Skatteetaten. At det ble SkL har jeg ikke angret på. Hvorfor det ble SkL var litt tilfeldig. Vi hadde, i gamle Skatt sør, årlige sykkelturneringer til Skagen som jeg hadde vært med på i ett par år. En kollega var litt vrien å få med på disse turene. En dag sa hun at hun kunne bli med til Skagen hvis jeg ble medlem i SkL. Da svarte jeg "JA" i løpet av et sekund. Hun sa nok dette litt for spøk, men hun holdt likevel ord, og vi hadde en kjempegøy tur til Skagen.

Hvor mange medlemmer har du på kontoret?

Vi er nå 80 medlemmer i Grimstad fordelt på nesten alle enheter i Skatteetaten.

Hva ser du blir viktig fremover i 2021 på ditt kontor?

Tilbakeføring til kontoret etter pandemien blir viktig. Jeg ser frem til å møte folk i gangene igjen for å slå av en prat. Dette har vært et stort savn for meg på hjemmekontor. Videre blir det spennende å se hvordan "Den nye normalen" fungerer i praksis.

Arbeidshverdagen vår er i endring

Den nye normalen

Den nye normalen ble besluttet i juni og er etatens policy for tilstedeværelse og fleksibilitet. Den innebærer at man kan jobbe fra hjemmekontor normalt inntil 2 dager per uke. Hvilke oppgaver som kan utføres fra hjemmekontor og hvilke dager medarbeiderne kan jobbe hjemmefra, er det nærmeste leder som beslutter i samråd med den enkelte ansatte. Den nye normalen baserer seg på større grad av samhandling med sin gruppe når man er på kontoret og mer konsentrasjonsarbeid når man jobber hjemmefra. Før sommeren anslo etaten at Den nye normalen skulle gjelde fra 01.09.2021, da man forventet at regjeringen i midten av august skulle beslutte å gå over til trinn 4 i gjenåpningsplanen. Så skjedde ikke pga den store økningen i antall smittetilfeller. Iverksettelsen av Den nye normalen er dermed utsatt til tidligst når regjeringen går over til trinn 4, og vi får håpe at det har skjedd når dette leses.

Arbeidsplasskonseptet

Arbeidet med revidering av etatens arbeidsplasskonsept har startet og prosjektgruppen tar sikte på å ha et utkast klart til fellesmøte i oktober. Mandatet for prosjektet er basert på at Den nye normalen vil påvirke de ansattes tilstedeværelse på kontoret og dermed få betydning for hvor mange ansatte som vil være tilstede på kontoret samtidig. Mer samhandling når man er tilstede på kontoret krever at lokalene tilrettelegges for dette. Både når det gjelder Den nye normalen og revidert arbeidsplasskonsept, er det viktig å legge opp til fleksibilitet og erkjenne at disse ikke kan være hogd i stein.

Endringer i arbeidshverdagen

Arbeidsgiverbarometeret, en undersøkelse som gjøres blant HR-lederne i staten, viser at koronapandemien trolig vil føre til varige endringer i arbeidshverdagen. Det vil bli mer bruk av hjemmekontor, mindre reiser i jobbsammenheng og flere digitale møter. I forbindelse med undersøkelsen viser kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup til at mange statlige arbeidsgivere vil ønske tilstedeværelse på kontoret når samfunnet åpner igjen, han tror det vil gå tid før vi finner en god balanse mellom hjemmekontor og tilstedeværelse i virksomheten.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og de fire hovedsammenslutningene i staten (LO Stat, YS Stat, Unio og Akademikerne) har igangsatt et prosjekt som skal se på fremtidens arbeidsliv i det statlige tariffområdet. Prosjektet skal identifisere ulike fremtidsbilder for de ansatte i staten. Prosjektet skal etter planen være ferdig i mars 2022 og vil forhåpentligvis gi et godt grunnlag for videreutvikling av statlige arbeidsplasser. Det er et arbeide vi som fagforening skal følge nøye med på.

Annelise I. Rosland
nestleder SkL

SkL-artikler

FLERE PRODUKTER

- SkL-krus, kr 30,-
- Termokrus, 350 ml., med SkL logo, kr 60,-

Produkter for fri utsending:

- SkL- penner
- SkL- mapper/skrivepapir
- SkL- nøkkelring
- SkL- post-it-lapper
- SkL- brillepusseklut
- SkL- refleks

Send bestilling til: post@skl.no

Liten bolle fra SkL, kr 250,-

SkL lyslykt, kr 165,-

SkLs pc-sekk, kr 350,-

SkLs sekk, liten, kr 150,-

Høy SkL-vase, kr 350,-

SkLs termoflaske, kr 115,-

Stelton-vase, kr 899,-

SkL drikkeflaske, kr 160,-

Sentralstyret

LEDER:
Ivar Sømhovd
Innkreving, Oslo
Mobil: 40 22 67 63
ivar.somhovd@skl.no

NESTLEDER:
Annelise I. Rosland
Innsats, Bodø
Mobil: 48 03 17 28
annelise.isaksen.rosland@skl.no

STYREMEDLEM:
Anita Breivik
Innsats, Molde
Mobil: 91 64 31 14
anita.breivik@skatteetaten.no

STYREMEDLEM:
Britt Elin Jaabæk
Brukerdialog, Kristiansand
Mobil: 41 25 77 35
brittelin.jaabak@skatteetaten.no

STYREMEDLEM:
Uyen Rødland
Brukerdialog, Kristiansand
Mobil: 93 41 22 17
uyen.rodland@skatteetaten.no

STYREMEDLEM:
Kaare S. Sidselrud
Informasjonsforvaltning, Oslo
Mobil: 90 84 59 55
kaare.sidselrud@skatteetaten.no

STYREMEDLEM:
Imran T. Mahmood
Brukerdialog, Oslo
Mobil: 47 79 99 32
imran.mahmood@skatteetaten.no

STYREMEDLEM:
Trude Håland Garnes
Brukerdialog, Bergen
Mobil: 40 80 83 07
TrudeHaland.Garnes@skatteetaten.no

1. VAREMEDLEM
Kjell Reidar Søiland
Innsats, Sandvika
Mobil: 92 64 86 48
kjell.soiland@skatteetaten.no

2. VAREMEDLEM
Vidar Larsen Risdal
Innkreving, Grimstad
Mobil: 37 25 21 62
VidarLarsen.Risdal@skatteetaten.no

3. VAREMEDLEM
Merete Pettersen
IT, Mo i Rana
Mobil: 95150068
Merete.pettersen@skatteetaten.no

Divisjonene

Brukerdialog:

HTV: Marianne Spangberg, Kongsberg
1. vara: Ronny Rydningen, Leikanger
2. vara: Anne Marie Bakke, Stavanger
ATV Innland: Svein Cato Samuelson Wian, Alta
Vara: Tone Wigdis Jahrmann, Hønefoss
ATV Utland: Agnethe Carrera, Moss
Vara: Britt Arntzen, Grålum
ATV Brukerkontakt: Ingrid Kristine Lindquist, Trondheim
ATV Forbedring: Roar Lyby, Helsefy

Informasjonsforvaltning:

HTV: May-Britt Våg Prestøy, Oslo Helsefy
1. vara: Tormod Værvågen, Oslo Helsefy
2. vara: Lars Erik Klausen, Grålum

Innkreving:

HTV: Hege Sømhovd, Oslo
1. vara: Edel Strand, Mo i Rana
2. vara: Tove Bakken, Oslo Helsefy
ATV Bidrag: Renate Hauffen, Bjørnevatn
ATV Oppdrag: Linda Acay, Mo i Rana
ATV Regnskap: Tove Bakken, Helsefy
ATV Internkontroll: Bodil Talakstad Riis, Skien
ATV Skatt: Rune Lavergren, Skien
ATV Regnskap: Vidar L. Risdal, Grimstad
ATV Avgift: Inger Guro Bendiksen, Oslo

Innsats:

HTV: Roy Strømstad, Oslo
ATV Fokus: Siv Godø, Ålesund
ATV Innsikt: Elin Birgitte Olsen, Bodø
ATV Skattekrim: Thomas L. Risan, Molde
ATV Storbedrift: Camilla S. Steen, Stavanger

Sekretariatet

Jeanette Cappelen Solvang mob. 468 66 267
Ivar Sømhovd, mob. 402 26 763
Annelise I. Rosland, mob. 480 31 728

KONTORLEDER
Danica Milosevic
Tlf: 21 01 36 98/ 95 18 95 02
danica.milosevic@skl.no

RÅDGIVER
Jens Chr. Batt
Tlf. kontor: 40 61 70 89
mob. 90 88 41 68
jens.chr.batt@skl.no

INFORMASJONSRADGIVER
Astrid Hellwig
Mobil 90 67 05 48
astrid.hellwig@skl.no

IT:

HTV: Karen Marie Schnell, Helsefy
1. vara: Anne Sørensen Behdad, Oslo Helsefy
2. vara: John Sigurd Thomassen, Grimstad
ATV Produksjon: Merete Pettersen, Mo i Rana

Administrative tjenester:

HTV: Cecilie Thommesen, Tønsberg
1. vara: Bengt Karlsen, Moss
2. vara: Trine Nicolaisen, Oslo

SKD og Utvikling:

HTV: Karen Marie Schnell, Helsefy
1. vara: Anne S. Behdad, Helsefy
2. vara: John Sigurd Thomassen, Grimstad

Forkortelser:

HTV: hovedtillitsvalgt
ATV: avdelingstillsvalgt
PTV: plasstillsvalgt

Øvrige

Sekretariatet for skatteklagenemnda:

PTV: Anne Kristin Aske, Forus

SkL Ung:

Leder: Imran T. Mahmood, Oslo
Kine Hildal, Narvik
Vidar L. Risdal, Grimstad
Silje Løvstad, Kristiansand
Cathrine Larsen, Mo i Rana
Karoline Bjarkøy, Bjørnevatn

Adresse: Grønland 4, 0188 Oslo
Tlf: 21 01 36 98
E-post: post@skl.no

REDAKSJONEN:

Britt Elin Jaabæk
Jens Chr. Batt

ANSVARLIG REDAKTØR:

Ivar Sømhovd

UTGIVER:

Skatteetatens Landsforbund

UTFORMING:

Heidrun Klevan

Forsidefoto:
Siv M. Bjelland, Delta

Ansvarlig Trykk:
Erik Tanche Nilssen AS

www.skl.no

Returadresse
SkL-Nytt
Grønland 4
0188 Oslo

SkL, det naturlige valget for deg som jobber i Skatteetaten

- SkL kan Skatteetaten.
- SkL gir rask og riktig informasjon.
- SkL jobber for en god lønnsutvikling.
- SkL er partipolitisk uavhengig.
- SkL støtter deg i omstilling.
- SkL kan tilby juridisk bistand.
- SkL gir deg en stemme helt til topps.
- SkL har en ordning med studiestøtte.
- SkL har egen Ung-avdeling som tar for seg det unge.
- SkL har egen Ung-avdeling som tar for seg det unge. medarbeidere er opptatte av og tilbyr spennende konferanse.
- SkL tilbyr kompetanse og samhold gjennom kurs og arrangementer.

Medlemskontingenten kan spares inn gjennom:

- gunstige forsikringer i Gjensidige forsikring
- fordelaktige bankvilkår i Nordea Direct
- YS innbo kostnadsfritt i 6 måneder fra innmeldingstidspunkt
- fradrag i skatten din for betalt medlemskontingent
- gratis juridisk rådgivning i privat sammenheng

- meld deg inn på skl.no

*Mennesket i fokus i et
utviklende fellesskap*